

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

Oikaisuvaatimuksen pakollinen lisääminen laskuun on perusteltua. Perintäyhtiöiden käyttäminen ei saa johtaa mm. perintäkulujen kasvuna asiakkaiden kannalta kohtuuttomiin maksuihin.

Perintäyhtiöitä käytettäessä on myös varmistettava tietosuojan ehdoton säilyminen. Eteneminen kohti sähköistä asiointia on toivottavaa, mutta asiakkaiden yhdenvertaisuus on tärkeää huomioida.

2 b § Päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

Ei huomautettavaa.

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

Esitys lainsäädännön laajentamisesta koskemaan kaikkia terveydenhuollon vastaanottopalveluja sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisia hoito- ja asumispalvelupaikkoja on perusteltua. Tämä lisää osaltaan resurssien tehokasta käyttöä ja sote-ammattilaisten työajan kohdentumista välittömään asiakastyöhön. Myös maksuttomien palvelujen sisällyttäminen pykälään on tarkoituksenmukaista, edellyttäen kuitenkin, että se ei muodosta asiakkaille kohtuutonta taloudellista haittaa. Taloushallinnon järjestelmiä on automatisoitava siten, että hallinnolliset kulut eivät kasva hyötyjä suuremmiksi. Peruuttamisen keinojen tulee olla asiakkaille monikanavaisia ja helposti saavutettavissa. On tärkeää, että pidetään nykylainsäädännön mukaisesti kiinni siitä, että maksun saa periä vain, jos peruuttamatta jättämiselle ei ole hyväksyttävää syytä. Enimmäismaksu 50,80 € on kannatettava, kun huolehditaan siitä, että laissa mainitut rajoitukset ja erityistilanteet maksun perimättä jättämisestä varmuudella toteutuvat.

5 § Maksuttomat terveystalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Pykälä tukee kysynnän ohjautumisen kautta palvelurakenteen muuttumista kohti kevyemmän tuen palveluja sekä ammattiryhmien uudenlaista työnjakoa. Hoitajavastaanottojen maksuttomuus on kannatettavaa, sillä se parantaa osaltaan palvelujen saatavuutta, kustannustehokkuutta ja perustason vahvistamista. Lakiesitys huomioi heikommassa asemassa olevat ja erityistä tukea

tarvitsevat asiakkaat. Tulisi kuitenkin harkita, koskeeko maksuttomuus kaikkia tuloryhmiä. Hyvätuloisille vastaanottomaksu ei ole tyypillisesti kohtuuton kustannus. Lakiesitys vaikuttaa negatiivisesti sote-toimijoiden maksutuottoihin. Tämä on välttämätöntä korvata kunnille ja kuntayhtymille täysimääräisesti valtionavustuksina tai muulla vastaavalla menettelyllä heti lain voimaantulosta lähtien. Lisäksi on huolehdittava mainitun lisävaltionavustuksen kohdentumisesta sote-palveluihin.

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

Maksukaton laajentaminen on perusteltua asiakkaiden yhdenvertaisuuden ja erityisesti heikommassa asemassa olevien näkökulmasta. Lakiesitys vaikuttaa negatiivisesti sote-toimijoiden maksukertymiin. Tämä on välttämätöntä korvata kunnille ja kuntayhtymille täysimääräisesti valtionavustuksina tai muulla vastaavalla menettelyllä heti lain voimaantulosta lähtien. Lisäksi on huolehdittava lisävaltionavustuksen kohdentumisesta sote-palveluihin.

7 b § *Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär*

Ei huomautettavaa

7 c § *Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård*

Pykälä selkeyttää ja yhdenmukaistaa sote-toimijoiden käytäntöjä ja on siten kannatettava. Esitettyihin maksuihin ja käyttövaran suuruuteen ei ole huomauttamista.

10 b § *Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård*

Ei huomautettavaa.

10 c § *Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård*

Ei huomautettavaa.

10 d § *Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård*

Ei huomautettavaa.

10 e § *Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei huomautettavaa.

10 f § *Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei huomautettavaa.

10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

Ei huomautettavaa.

10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice

Uusi pykälä lakikokonaisuudessa on tarpeellinen. Se tukee osaltaan asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja esimerkiksi ikääntyvän väestön kotona asumista. Pykälä korostaa asiakassuunnitelman roolia, mikä on kannatettavaa.

10 i § Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog

Pykälä on selkeyttävä lisäys nykyiseen lainsäädäntöön.

10 j § Maksun määrääminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift

Ei huomautettavaa.

10 k § Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften

Ei huomautettavaa.

11 § Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift

Pykälässä kuvattuja perusteita maksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen tulisi selkeyttää asiakkaiden yhdenvertaisuuden varmistamiseksi. On perusteltua, että maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotukeen nähden.

13 § Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland

Ei huomautettavaa.

14 § Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen

Ei huomauttamista.

14 a § Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar

Ei huomauttamista.

15 § Muutoksenhaku / Ändringssökande

Ei huomauttamista.

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

Voimaantulossa on huomioitava kunnille ja kuntayhtymille valtiosuuksina kompensoitavat supistuvat maksutuotot. Lisäksi sote-toimijoilla tulee olla riittävästi aikaa mm. tieto- ja taloushallinnon järjestelmien päivittämiseen.

Vuorinen Anu
Oulunkaaren kuntayhtymä